

• Post-secondary

Szegedi tervek

• **Munkatársunktól**
Szegeden több felsőoktatási intézmény tervezi akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, vagy idegen kifejezéssel post-secondary program indítását. A kétéves gyakorlati jellegű képzést érettségivel rendelkezőknek hirdetik majd meg.

JATE

A József Attila Tudományegyetem – dr. Rácz Béla általános és integrációs rektorhelyettes tájékoztatása szerint – tizenkét post-secondary program engedélyezését kérte a Magyar Akkreditációs Bizottságtól.

Az Állam- és Jogtudományi Karon kis- és középvállalkozási menedzser, a Bölcsészettudományi Karon intézményi kommunikátor, sajtótechnikus, moderátor, sportkommunikátor, a Természettudományi Karon pedig lakk- és festékipari szaktechnikus, környezetvédelmi szaktechnikus, hulladékkezelő gazdálkodó, termésvetítő szaktechnikus, kémia-fizika mérés-technikus és mesteroptikus, s ezen kívül még rekreációs asszisztens képzéseket kívánnak indítani.

A programok még akkreditációs eljárás alatt állnak.

SZOTE

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen egyedül a Gyógyszerésztudományi Karon tervezik egy post-secondary program, a gyógyszerügyi asszisztens képzés bevezetését.

Dr. Erős István, a kar dékánja elmondta, a képzés koncepcióját most készítik, s hamarosan benyújtják akkreditációra.

A tervek szerint a kétéves program januárban indulna költségtérítéssel formában, félévénként ötvenezer forintért. A jelentkezés feltétele az érettség, s Erős István tájékoztatása szerint valószínűleg nem kell felvételizni.

A program elvégzését megkönnyítheti, hogy a munkaügyi átképző központok elismerik a képzést, és a fizetendő díj felét visszatérítik.

SZÉF

A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Élelmiszeripari Főiskolai Kara egy post-secondary programot kíván indítani: az élelmiszeripari menedzserképzést.

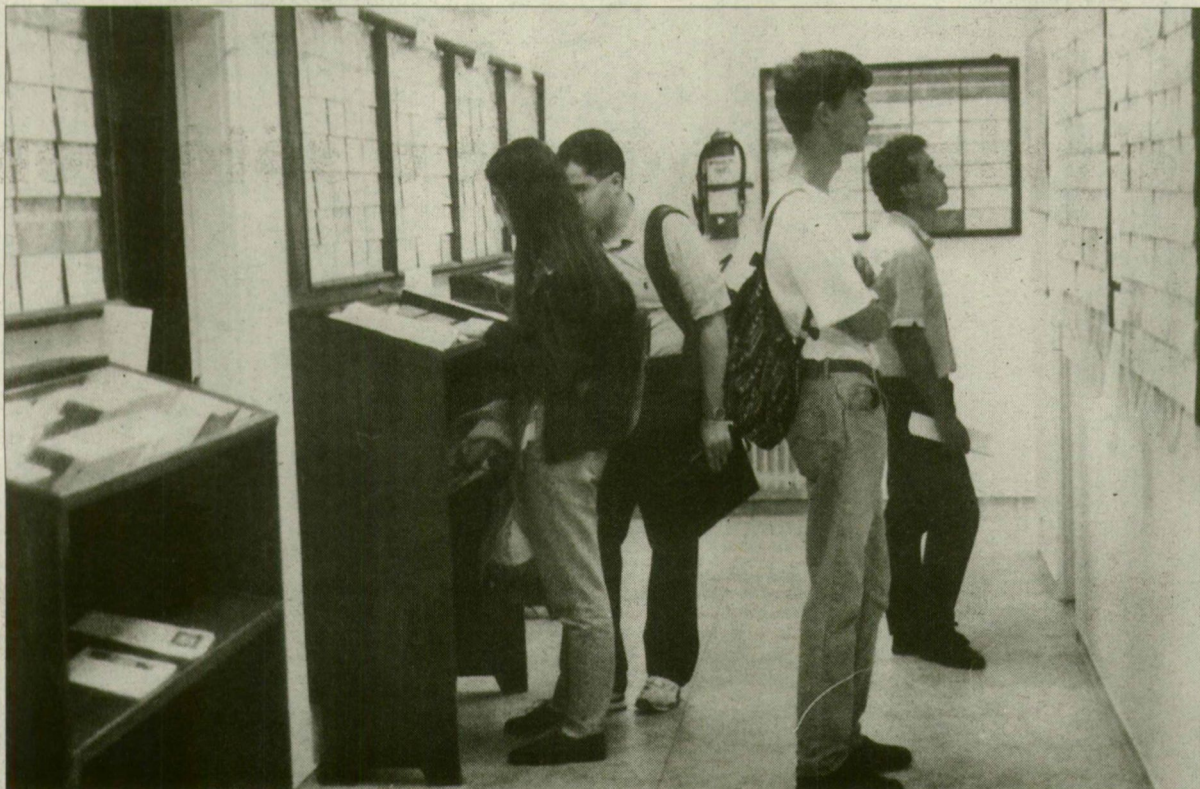
A programra érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezhetnek majd, és írásbeli, valamint szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük. A képzésen a tervek szerint ötvenen vehetnek részt.

Nekik a főiskola lehetőséget biztosít a továbbtanulásra és a befejezett tanulmányok beszámítására a nappali és önköltséges levelező formában folyó élelmiszer-technológus, élelmiszer-gépész és vállalkozó menedzser szakokon.

A post-secondary program várhatóan 1998 februárjától indul.

• Akkreditált felsőfokú szakképzés

Egyelőre: önköltséggel

Érettségizett állástalanok a munkaügyi központban. Segíthet a post-secondary képzés? (Fotó: Miskolczi Róbert)

Új lehetőséget nyújthat a továbbtanulásra az érettségizett fiataloknak a gyakorlatias ismereteket adó felsőfokú szakképzés. Felmérések szerint ilyen, az egyetemeken és főiskolákon végzett szakemberekre a munkaerőpiacnak is nagy szüksége lenne. A programok azonban egyelőre még nem indulhattak el.

Az egyetemek és a főiskolák a közeljövőben indítják kétéves, gyakorlatorientált felsőfokú szaképzésüket. Ez azoknak az érettségizett fiataloknak könnyíti meg az elhelyezkedését a munkaerőpiacon, akik a középiskola befejezése után nem akarnak még öt vagy hat évig iskolapadban ülni. Az úgynevezett akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, vagy idegen kifejezéssel post-secondary képzés végén a hallgatók oklevelet szereznek, s ha valaki mégis tovább akar tanulni, az addig felvett tárgyakat fel tudja használni későbbi tanulmányaihoz.

A post-secondary programok indításának alapját a felsőoktatási törvény 1996-os módosítása teremtette meg, amely megváltoztatta a felsőoktatás képzési szintjeinek struktúráját. A törvényhozók ezzel a módosítással a munkaerőpiac valóságos igényeihez és a világon máshol is bevált gyakorlathoz

kívánták igazítani a magyar felsőoktatás rendszerét. A törvény négy egymásra épülő szintet különböztet meg. Az első a kétéves post-secondary, a második a három-négy éves főiskolai, a harmadik az öt-hat éves egyetemi, a negyedik szint pedig a posztgraduális képzés. A rendszer rugalmasnak tekinthető, hiszen, aki abba bekerül, több ponton is, két, három, négy vagy öt év után kiléphet belőle, különböző minősítéssel.

Post-secondary program felsőoktatási intézményben vagy azzal együttműködő szakközépiskolában indulhat többlépcsős engedélyezési eljárás után. A programot először – a Magyar Akkreditációs Bizottság véleményét figyelembe véve – a szakképzésért felelős miniszter jóváhagyja és nyilvántartásba veszi.

A képzés indítását a művelődési és közoktatási miniszter engedélyezi, miután a MAB megvizsgálta, hogy a program elkezdéséhez megvannak-e a személyi és tárgyi feltételek az adott intézményben. Az engedélyezés fontos feltétele a munkaügyi központok, szakmai kamarák és testületek nyilatkozata arról, hogy az új szakképesítést a munkaerőpiac igényli, és a képzési koncepcióval egyetértenek. A törvény azt is előírja az intézményeknek, hogy a főiskolai és egyetemi szintre való továbblépés lehetőségét

saját kereteik között biztosítsák a hallgatóknak, akik a felsőfokú szakképzésben szerzett ismeretanyag egyharmadát kreditértékként vagy más módon beszámíthatják a felsőbb szintű tanulmányaikba.

Post-secondary képzéseket még egyetlen szegedi intézményben sem akkreditáltak, az eljárás több program esetében folyamatban van. Dr. Pogány Magdolna, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Főiskolai Karának főigazgató-helyettese, s egyben a MAB Akkreditált Iskolai Rendszerű Felsőfokú Szakképzési Szakbizottságának tagja úgy tájékoztatta lapunkat, hogy ez idáig 46 kérelem érkezett a bizottsághoz. A programok – bár azok kezdetét eredetileg a művelődési minisztérium is 1997 szeptemberére tervezte – a hosszadalmas eljárás miatt valószínűleg a következő tanévtől indulhatnak állami pénzből. Addig csak költségtérítéssel formában tudják az intézmények ezeket elindítani. Az akkreditált felsőfokú szakképzés a hallgatói létszámtól függő egyetemi, és az annál kisebb főiskolai szintű képzési normatívánál kevesebb, az utóbbi kétharmadának megfelelő állami támogatásban részesül majd.

Dr. Rácz Béla, a József Attila Tudományegyetem általános és integrációs rektorhelyettese egyre sürgetőbb-

nek tartja a post-secondary programok indítását, elsősorban azért, mert az előzetes felmérések szerint a környező iparvállalatok számos tervezett képzéssel kapcsolatban igen nagy érdeklődést tanúsítottak. A JATE tizenkét program engedélyezését kérelmezte, s ezek indításához Phare-pályázatot is benyújtott. Rácz Béla elmondta még, hogy a szegedi egyetemek és főiskolák integrációja lehetőséget ad arra, hogy az eltérő képzési profilú intézmények közösen újfajta post-secondary programokat indítsanak.

Dr. Boda Márta, a SZOTE Főiskolai Karának főigazgatója úgy véli, az akkreditált felsőfokú szakképzés jelenleg nem illeszthető be az egészségügyi felsőoktatásba, mert ez a szféra még nem működik piacszzerűen. Ha a programokat költségtérítéssel formában indítanák, azokra – szerinte – nem lenne elég fizetőképés kereslet. Boda Márta arra is rámutatott, hogy – mivel az állami támogatás terhére felvehető hallgatók létszáma kötött – a post-secondary képzésre csak az egyéb szakok létszámának csökkentése árán fogadhatnának diákokat, akik után az intézmény ráadásul alacsonyabb normatívát kap, mint az alapképzésben résztvevők után.

Hogedűs Szabolcs

• Öntevékeny csoportok (3.)

Bálint Sándor néptáncegyüttes

A ruhatáruk több millió forintot ér. Táncházaikat szerveznek, és kulturális rendezvényeken, fesztiválokon lépnek fel. A Bálint Sándor néptáncegyüttes Szeged második legnagyobb táncscsoportja.

A Bálint Sándor néptáncegyüttes több évtizedes múltra tekint vissza. A József Attila Tudományegyetem táncegyütteseként már a hetvenes években országos hírnű volt. A nyolcvanas években vette fel a Bálint Sándor nevet. Ma már kinőtte a JATE kereteit, tagjai között más felsőoktatási intézmények hallgatói is megtalálhatók, s így a neve is Universitas Bálint Sándor. A csoport célja azonban évtizedek óta változatlan: lehetőséget nyújtani a diákoknak a magyar folklór kincs elsajátítására.

Az együttest 1993-tól dr. Tóth László vezeti, aki egyébként jogtanácsosként dolgozik. Korábban a magyar művelődési intézetnél szerzett táncoktatói oklevelet. A csoport élén Tóth László azzal a problémával találta magát szembe, hogy az együttes tagjai négy-öt évente kicserélődtek, mivel az egyetemen végzett diákok legtöbbször Szegedet is elhagyták. A folyamatos munka biztosítása érdekében utánpótláscsoportokat szerveztek. A töretlen fejlődés elősegítését szolgálta a Bori Kulturális Egyesülettel való együttműködés is. A két társaság egy gyermek- és ifjúsági alapítvánnyal közösen fiatal táncosokat menezdel.

A Bálint Sándor néptáncegyüttes jelenleg a Szeged Táncegyüttes után a város második legnagyobb táncscsoportja. Két gyermek- és három felnőtt csoportjának mintegy kétszáz tagja van. Ezek több mint kétharmada egyetemista és főiskolás, de sok végzett orvos és jogász is táncol az együttesben. Az önállóan működő csoportok élén külön vezetők állnak. A csoportok rendszeresen, hetente kétszer kétórás próbát tartanak, ám a fellépések

előtti időszakokban még a hétvégeken is gyakorolnak. Mivel az egyetemeken belül kevés épület alkalmas arra, hogy benne próbáljanak, ezért kénytelenek tornatermeket és kultúrházi termeket bérelni. Ugyancsak gyakorlás céljából szerveznek a csoportok néhány napos táncbörököt. Az együttesnek Tóth László, Patyi Zoltán és Lajkó Levente személyében vannak saját koreográfusai, de mellettük kapcsolatban állnak a magyar élgárdába tartozó koreográfusokkal is.

A táncegyüttes a hazai és a határon túli területekről származó magyar táncok mellett román, szlovák és délszláv néptáncokat ad elő. Az együttes csoportjai rendszeresen tartanak táncházaikat az egyetemi klubokban, s ezeken a rendezvényeken táncolni is megtanítják az érdeklődőket. A társaság főleg tavasszal és kora ősszel különböző fellépéseket vállal, nyáron pedig fesztiválokon vesz részt. Állandó szereplői a szegedi nemzetközi néptáncfesztiválnak, s immár hagyományosan minden esztendőben fellépnek évzáró gálaműsorukkal a szegedi Nemzeti Színházban. Táncolnak még jótékony célú vagy kulturális rendezvényeken, így például a könyvhét megnyitóján. Külföldön is számos fesztiválon szerepeltek, sőt díjakat is szereztek.

A táncegyüttes ruhatárának értéke – Tóth László szerint – több millió forint. A ruhák egy része arról a területről származik, ahol az eredeti viselet megtalálható, más részük minták alapján Szegeden készül, s ebben a munkában gyakran a szülők is részt vesznek. A csoport költségvetése évente mintegy másfél millió forint. Ehhez a tagok havonta hatszáz forinttal járulnak hozzá. Rendszeres támogatója az együttesnek egy hazai gazdasági társaság mellett a JATE és a városi önkormányzat, de alkalmanként más szponzorok is jelentkeznek. Az ezektől kapott támogatásokon kívül pályázatok útján próbálnak pénzt is jutni.

H. Sz.

• Grasselly Gyula emlékére

Tanteremavató

• **Munkatársunktól**
Egykori kiváló oktatóról nevezi el tantermeit a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Kara. Legutóbb október 21-én rendeztek teremavató ünnepséget.

Avató ünnepséget tartott a József Attila Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszéke október 21-én az Egyetem utcai épületben. A felújított tantermet Grasselly Gyuláról, az 1991-ben elhunyt taneszközvezetőről és tudósról nevezték el.

Az ünnepségen Szederkényi Tibor mondott köszöntőt, majd egyetemi oktatók emlékeztek a névadó tu-

dósr. Mészáros Ernő Grasselly Gyulának a Magyar Tudományos Akadémiával való kapcsolatáról beszélt, Telegdy Gyula pedig a tudósnak az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságában kifejtett munkájáról számolt be. Dudich Endre Grasselly professzornak a nemzetközi földtudomány területén szerzett érdemeit ismertette a megjelentek előtt, míg Szabó Zoltán „Grasselly Gyula és a mangan” címmel tartott rövid előadást. Varga Károly a tudóst, mint egyetemi vezetőt mutatta be, Szederkényi Tibor pedig Grasselly Gyulának a tanszékhez fűződő viszonyáról beszélt, majd Csákány Béla emlékezett Grasselly professzorra.

Bekerülők és kimaradók

